Kirjallinen kysymys KK 66/2019 vp

Ritva Elomaa ps

Kirjallinen kysymys sähkönsiirron korkeaan hintatasoon puuttumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Asumisen korkea hinta on tunnistettu yhteiskunnallinen ongelma. Asumiskustannukset ovat suurelle osalle suomalaisia keskeisin kuukausittainen menoerä. Kotitalouksilla jää asumismenojen jälkeen vähemmän varoja kulutukseen ja asumisen korkea hinta vaikeuttaa osaltaan myös työn perässä muuttamista. Asumismenojen suuri osuus suhteessa käteen jääviin tuloihin vaikuttaa luonnollisesti suomalaisten talouksien toimeentuloon sekä tulevaisuudennäkymiin. Asumisen korkea hinta vaikuttaa voimakkaimmin juuri pienituloisten, kuten eläkeläisten, opiskelijoiden, työttömien ja monien lapsiperheiden, arkeen. Hallituksen tulisi ryhtyä pikaisiin ja vaikuttaviin toimiin asumismenojen kasvun hillitsemiseksi.

Sähkö on yksi asumiseen liittyvä välttämätön menoerä. Sähköntoimituksen hinta muodostuu sähköenergian hinnasta, siirtokustannuksista ja veroista. Siirtomaksut muodostavat noin kolmasosan sähkön hinnasta. Sähkönsiirto on kallistunut merkittävästi tällä vuosituhannella ja osa yhtiöistä on moninkertaistanut hintansa. Siirtohintoja ei voi myöskään kilpailuttaa, koska sähköverkon omistajalla on yksinoikeus sähkönsiirtoon, eli monopoliasema. Energiavirasto valvoo sähkön siirtohintojen kohtuullisuutta. Sähkömarkkinalain 26 a §:n mukaan verkonhaltija saa korottaa sähkönsiirron ja sähkönjakelun maksujaan enintään 15 prosenttia korotusta edeltäneiden 12 kuukauden aikana keräämiinsä sähkönsiirron ja sähkönjakelun maksuihin verrattuina. Investointitarpeeseen vetoavat sähköverkkojen omistajat saavat tämän rajoituksenkin puitteissa nostettua hintojaan valtavasti pidemmällä aikajänteellä.

Sähkömarkkinalain (588/2013) 21 §:ssä säädetään verkonhaltijan siirtovelvollisuudesta. Säännöksen mukaan verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä sähkön siirto- ja jakelupalveluja niitä tarvitseville sähköverkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Siirtohintojen kohtuullista kuluttajahintaa säädellään määrittämällä sähköverkkoyhtiöille kohtuullinen tuotto monimutkaisella laskentakaavalla (WACC). Sähkömarkkinoita koskevan sääntelyn tehtävänä on varmistaa kohtuulliset hinnat ja hyvälaatuinen energiantoimitus sekä taata verkkoyhtiöille kohtuullinen tuotto verkkoon sijoitetulle pääomalle. Esimerkiksi Carunan suuret sähkönsiirtomaksujen korotukset ovat saaneet osakseen laajaa julkisuutta ja kuluttaja-asiamieskin puuttui suuriin kertakorotuksiin. Sähkönsiirtohintojen nousua tulisi rajoittaa politiikan keinoin nykyistä tiukemmin, koska ne nostavat asumiskustannuksia eikä kuluttajilla ole mahdollisuutta kilpailuttaa palveluntarjoajia. Sähkönsiirtohintojen korotusten saama suuri huomio kertoo siitä, että asia on suomalaisille tärkeä ja hallituksen tulisi reagoida tähän ongelmaan pikaisesti.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 66/2019 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä konkreettisia toimia hallitus aikoo tehdä sähkönsiirtohintojen madaltamisen eteen tällä vaalikaudella ja

olisiko hallituksen mielestä tavoiteltavaa saada sähkönsiirtoliiketoiminta valtion omistukseen?

Helsingissä 12.8.2019

Ritva Elomaa ps